

Friedrich Engels

TYÖVÄENPUOLUE

Miten usein ystävät ja meille myötämieliset ovatkaan jo varoittaneet: »Pysykää erossa puoluepolitiikasta!» He ovatkin täysin oikeassa, sikäli kuin kysymys on Englannin nykyisestä puoluepolitiikasta. Työväenlehti ei saa olla whigien eikä toryjen, ei konservatiivien eikä liberaalien kannalla, se ei saa olla edes radikaali sanan nykyisessä puoluemerkityksessä. Konservatiivit, liberaalit, radikaalit — kaikki ne edustavat vain hallitsevien luokkien etuja, maanomistajien, kapitalistien ja pikkukauppiaiden keskuudessa vallitsevia näkemysvivahteita. Jos ne edustavat työväenluokkaa, niin ne edustavat sitä väärin ja huonosti. Työväenluokalla on omat poliittiset ja sosiaaliset etunsa. Miten se puolustaa sitä, mitä pitää sosiaalisena etunaan, osoittaa ammattiliittojen ja työajan lyhentämisestä ajavan liikkeen historia. Mutta poliittiset etunsa työväenluokka jättää lähes täysin toryjen, whigien ja radikaalien, yläluokan jäsenten, huostaan. Lähes neljännesvuosisadan ajan Englannin työväenluokka on tyytynyt olemaan niin sanoaksemme »suuren liberaalisen puolueen» lisäke.

Tuollainen poliittinen asennoituminen ei ole Euroopan parhaiten järjestäytyneen työväenluokan arvon mukaista. Muissa maissa työläiset ovat olleet paljon toimeiliaampia. Saksassa on ollut jo yli kymmenen vuotta työväenpuolue (sosiaalidemokraatit), jolla on yli kymmenen paikkaa valtiopäivillä. Lisäksi puolueen jatkuva kasvu on saanut Bismarckin sellaisen kauhun valtaan, että hän on ryhtynyt noihin pahamaineisiin kuristustoi-

miin, joista kerromme toisaalla*. Mutta työväenpuolue menee Bismarckista huolimatta jatkuvasti eteenpäin; niinpä se valtasi juuri viime viikolla kuusitoista paikkaa Mannheimin kaupunginvaltuustossa ja yhden paikan Saksin maapäivillä. Belgiassa, Hollannissa ja Italiassa on seurattu Saksan esimerkkiä; kaikissa näissä maissa on työväenpuolue, vaikkakin äänioikeuden varallisuusraja on niissä niin korkea, ettei puolueilla ole tätä nykyä mahdollisuuksia saada edustajia lakisäättäviin elimiin. Ranskassa on työväenpuolueen rakentaminen parhaillaan täydessä käynnissä; puolue saavutti viime vaaleissa enemmistön monissa kunnallisvaltuustoissa ja valtaa epäilemättä useita paikkoja ensi lokakuun parlamenttivaaleissa. Jopa Amerikassa, missä siirtyminen työväenluokasta farmarien, kauppiaiden tai kapitalistien luokkaan on yhä vielä suhteellisen helppoa, työläiset pitävät välttämättömänä yhdistyä riippumattomaksi puolueeksi. Kaikkialla työläinen taistelee poliittisesta vallasta, luokkansa suorasta edustuksesta lakiasäättävissä elimissä — kaikkialla paitsi Isossa-Britanniassa.

Ja silti tietoisuus siitä, että vanhat puolueet ovat tuhoon tuomittuja, vanhat puoluetunnukset käyneet mielettömiksi, vanhat iskulauseet eläneet aikansa ja vanhat yleislääkkeet menettäneet tehonsa, on levinnyt Englannissa laajemmalle kuin koskaan aikaisemmin. Kaikkia luokkia edustavat järkevät ihmiset alkavat oivaltaa, että on lähdeävä uudelle tielle ja että tämä tie voi olla vain demokratian suuntaan vievä. Englannissa, missä teollisuus- ja maatalousproletariaatti muodostaa kansan suuren valtaenemmistön, demokratia ei kuitenkaan merkitse enempää eikä vähempää kuin työväenluokan herruutta. Annettakoon työväenluokan valmistautua tehtävään, joka sitä odottaa — Britannian laajan valtakunnan hallitsemiseen; annettakoon sen tuntea vastuu, joka tulee lankeamaan sille väistämättä. Paras keino tässä on käyttää sitä mahtia, joka sillä on jo nyt, tosiasiallista enemmistöä, joka sillä on kuningaskunnan kaikissa suurissa kaupungeissa, sen omista riveistä olevien ihmisten lähettämiseksi parlamenttiin. Nykyisen talojen ja asuntojen vuokraajien

* Ks. tätä osaa, s. 159—162. *Toim.*

vaalioikeuden vallitessa voitaisiin saada helposti neljäkymmentä tai viisikymmentä työläistä alahuoneeseen, jossa tällaisen uuden tuoreen veren tarve onkin todella äärimmäisen suuri. Jos parlamentissa olisi vain tämänkin verran työläisiä, olisi mahdotonta, että ehdotuksesta Irlannin maalaiksi⁹³ tulisi, kuten nykyään, naurettavaa sotkua ja petkutusta, nimittäin laki maanomistajille maksettavista korvauksista; olisi mahdotonta vastustaa parlamenttipaikkojen uusjakoa sen jälkeen, kun vaalilahjonnasta olisi säädetty tehokkaat rangaistukset, kun vaaleista aiheutuvat kulut olisi siirretty valtiolle, kuten on kaikkialla muualla paitsi Englannissa, jne.

Mikään puolue ei näin ollen voi olla Englannissa todella demokraattinen, jollei se ole samalla työväenpuolue. Tähän puolueeseen voisi liittyä valistuneita miehiä muista luokista (joissa heitä ei ole lainkaan niin ylenmääräisesti, kuin meille haluttaisiin uskotella). Osoitettuaan vilpittömyytensä he voisivat edustaa puoluetta jopa parlamentissa. Näin asia on kaikkialla. Esimerkiksi Saksassa työväenedustajat eivät ole kaikissa tapauksissa todellisia työläisiä. Mutta mikään demokraattinen puolue ei tule saavuttamaan Englannissa eikä muuallakaan todellista menestystä, jos se ei ole luokkaluonteeltaan selväpiirteinen työväenpuolue. Jos tästä näkökannasta luovutaan, jää jäljelle vain lahkolaisuus ja petkuttaminen.

Englantiin nähden tämä pätee vielä enemmän kuin muihin maihin nähden. Valitettavasti radikaalien taholta on jo koettu petkutusta kylliksi sitten historian ensimmäisen työväenpuolueen — chartistipuolueen — hajoamisen. Mutta chartistithan kärsivät haaksirikon saavuttamatta yhtään mitään. Onko asia todella näin? Kansankartan kuudesta kohdasta on nyt kaksi — salainen äänestys ja varallisuudesta riippumaton äänioikeus — maassa lakina. Kolmas, yleinen äänioikeus, on saavutettu ainakin likimääräisesti, kun kaikilla asunnonvuokraajilla on äänioikeus; neljäs, vaalipiirien yhtäläisyys, on selvästi näköpiirissä yhtenä nykyisen hallituksen lupaamana uudistuksena. Näin ollen chartistiliikkeen hajoaminen on johtanut siihen, että runsaat puolet sen ohjelmasta on toteutunut. Kun jo pelkkä muisto työväenluokan aikaisemmasta poliittisesta järjestäytymisestä saattoi johtaa näi-

hin poliittisiin ja lisäksi vielä useihin sosiaalisiin uudistuksiin, niin millainen vaikutus olisi sellaisen poliittisen työväenpuolueen todellisella olemassaololla, jolla olisi neljä- tai viisikymmentä parlamentinjäsentä tukeaan. Elämme maailmassa, jossa jokaisen on huolehdittava itse itsestään. Englannin työväenluokka on kuitenkin jättänyt etunsa maanomistajain, kapitalistien ja pikkukauppiaiden ja niiden lisäkkeiden, asianajajien, lehti- miesten jne. huomioon. Ei ole ihme, että työläisten etujen mukaiset uudistukset tapahtuvat niin viheliäisesti tipoit- tain. Englannin työläisten tarvitsee vain tahtoa, niin heillä on valta toteuttaa kaikki heidän tilansa vaatimat sosiaaliset ja poliittiset uudistukset. Miksi tätä ponnis- tusta ei sitten tehtäisi?

*Kirjoittanut Engels heinä-
kuun keskivaiheilla 1881*

Werke, Bd. 19, S. 277—279

*Julkaistu pääkirjoituksena
«The Labour Standards»
(London) lehden 12. n:ossa
23. heinäkuuta 1881*